

Dom zdravlja Čapljina
KLINIČKI PUT ZA UPALU PLUĆA

Ime i prezime	Br. kartona
---------------	-------------

Faktori rizika	da	ne	da	ne	da	ne
Više od 65 god			Šećerna bolest		Boravak u ustanovu za kroničnu njegu	
Virusna infekcija			Operativni zahvati		Kronično zatajenje bubrega	
Bolesnici s KOPB			Alkoholizam		Imunokomprimirani bolesnici	
Bolesti jetre			Pušenje		Splenektomija	
Kronične srčane bolesti			Profesionalne bolesti			

Kliničke aktivnosti	Prvi pregled			Kontrolni pregled (3. dan)		Završni pregled (10 dan)	
	Datum	Čekanje na pregled	Čekanje u čekaoni	Čekanje na pregled	Čekanje u čekaoni	Čekanje na pregled	Čekanje u čekaoni

Anamneza			da	ne	ostala anamneza	da	ne	ostala anamneza	da	ne	ostala anamneza
simptomi	Suh kašalj										
	Produktivan s gnojnim iskašljajem										
	Probadanja u prsima										
	Zaduha										
	Kataralni simptomi										
	Tresavica										
	Opća slabost										

Fizikalni pregled			Prvi pregled			Kontrolni pregled			Završni pregled		
RR	puls	Temp									
	da	ne	Ostali fizikalni nalazi								
Tahipnea											
Skraćen plućni zvuk											
Hropci											
Krepitacije											
Muklina											

Laboratorij											
	vrijednost		vrednost	vrednost		vrednost	vrednost				
LE		RTG									
DKS		* iskašljaj									
SE											
CRP											

Dijagnoza		
-----------	--	--

Odsutstvo s posla		
-------------------	--	--

Pacijent je upućen u bolnicu	da ☐	ne ☐		da ☐	ne ☐		da ☐	ne ☐
------------------------------	-----------------------------	-----------------------------	--	-----------------------------	-----------------------------	--	-----------------------------	-----------------------------

Lijekovi	Inicijali	Inicijali	Inicijali

Edukacija							
Usmena uputstva	☒	Pisana uputstva	☒	☒	☒	☒	☒
Odstupanja							

Postignuti ciljevi			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Poboljšanje klin.slike	Poboljšanje lab.nalaza	Izlječenje						
Pogoršanje klin.slike	Pogoršanje lab.nalaza							
Komentar								
Potpis ljekara I medicinske sestre								

*Pretraga se izvodi kod imunokompromitiranih bolesnika

Uputstvo za popunu obrasca

Klinički put se u okviru mogućnosti oslanja na kliničke dokaze. Gdje oni ne postoje, on se oslanja na najbolju kliničku praksu. Unatoč tome klinički put je uputstvo i nije nepromenljiv. Odstupanje se definiše kao skretanje sa kliničkog puta koje je toliko značajno, da ga je potrebno razmotriti na narednom stručnom sastanku zato što može dovesti do izmjene kliničkog puta ili se od člana tima može zahtijevati da promijeni svoj način rada. Odstupanja treba da su predmet periodične evaluacije tima. Značajno odstupanje se obavezno upisuje u obrazac. Unosi se datum i vrijeme odstupanja i upiše napomena, zašto je došlo do odstupanja. U zavisnosti od prirode odstupanja upisuje se i završetak.

Svi članovi osoblja dužni su upisati ime, prezime i potpisati se na označenom mjestu, po okončanju aktivnosti za koju su zaduženi. Kod svakog pregleda ispunjavaju se sve alineje anamneze i fizikalnog pregleda.

Pored izvršene aktivnosti stavlja se kvačica (✓) kao dokaz ili zaokružuje odgovor Da ili Ne. Na nekim mestima potrebno je upisati podatak.

IZVANBOLNIČKA PNEUMONIJA		KARAKTERISTIKE
PRIMARNA u zdrave osobe bez poticajnih čimbenika SEKUNDARNA bolesnici sa COPB prisutni poticajni čimbenici	ATIPIČNA	Pretežno bolest školske djece i mladih odraslih ljudi Simptomi: temperatura, mijalgija, glavobolja, suhi kašalj, rijetke komplikacije Ausculatacija: često normalna, sitni hropci Liječenje: ambulantno simptomatska terapija: antipiretici, analgetici pp, prestanak pušenja; empirijski izbor lijekova: Azitromicin 500 mg x 1 p.o. / 3 dana ili Klaritromicin 500 mg x 2 p.o. / 10 dana ili Doksiciklin 100 mg x 2 p.o. / 10 dana Rtg : nježna mrljasta, neoštro ograničena sjena
	BAKTERIJSKA	Simptomi : visoka temperatura, produktivan kašalj (gnojnan), probadanje u prsima, Auskultacija : obilan nalaz Liječenje: ambulantno, simptomatska terapija: antipiretici, analgetici pp, prestanak pušenja; empirijski izbor lijekova: *prokain- penicilin 1,6 mil i.j. i.m. / 10 dana ** Koamoksicilin 1,2 g iv / 10 dana- nakon pada temp 1g x 2 po Cefuroksim 1,5 g x 3 iv / 10 dana- nakon pada temp 500 mg x2 po ili Ceftriakson 2g x 2 iv / 10 dana- nakon pada temp cefiksim 400 mg x 1 po Rtg : homogena ograničena sjena

* < 65 god, bez kroničnih bolesti

** > 65 god. I < 65 sa kroničnim bolestima

Uputstvo za pacijente

UPALA PLUĆA

Gotovo više od 70% svih bolesti otpada na infekcije respiratornog sustava. Među njima posebnu pažnju zaslužuje upala pluća kao jedna od najtežih.

Obolijevaju djeca i odrasle osobe u svakom životnom dobu, ali su posebno ugrožene osobe starije od 65 god., osobe koje imaju druge kronične bolesti i koje imaju kroničnu opstruktivnu plućnu bolest (KOPB), pušači, dijabetičari, lica koja su boravila u bolnici, kao i oni koji imaju smanjen imunitet (bolesnici na dijalizi, HIV bolesnici i lica koja nemaju slezene).

Nastaje u svim godišnjim dobima, a dosta je česta nakon virusnih infekcija respiracijskog sustava (prehlade, grip i dr.).

Bolest može biti uzrokovana raznim mikroorganizmima, virusima i bakterijama.

Simptomi i znaci bolesti

Bolesnici koji imaju upalu pluća kašlju, u početku suho, a kasnije i sa iskašljavanjem, ponekad gnojnim. Dolazi do porasta temperature, koja može biti i veoma visoka, nerijetko praćena tresavicom. Disanje je otežano, a mogu se javiti i probodi u grudnom košu.

Osobe koje imaju upalu pluća, nerijetko imaju opću slabost i malaksalost, bolove u mišićima i glavobolju, kod male djece i povraćanje.

Dijagnoza i liječenje

Za postavljanje dijagnoze bolesti često je dovoljno da se javite obiteljskom liječniku, koji će na osnovu vaših simptoma, pregleda i nalaza odrediti liječenje. Nalazi koji su potrebni su laboratorijski i rentgensko snimanje pluća.

U toku liječenja je neophodno pridržavati se tačnih uputa vašeg liječnika. Prije svega morate mirovati za vrijeme bolesti, uzimati dovoljno tekućine i ukoliko pušite obavezno se uzdržavati od duhana za vrijeme liječenja. Za obaranje temperature i protiv bolova, uzimajte lijekove koje vam je odredio liječnik.

Upala pluća se uspješno može izliječiti, ali samo sa redovnim uzimanjem propisanih antibiotika. Pridržavajte se uputa i redovnih kontrola sve do kraja bolesti.

Za starije osobe i lica koja imaju kronične bolesti se preporučuje svake godine cijepljenje protiv gripa, jačanje imuniteta općim mjerama (fizička aktivnost, pravilna ishrana, redovit odmor) i prestanak pušenja.